

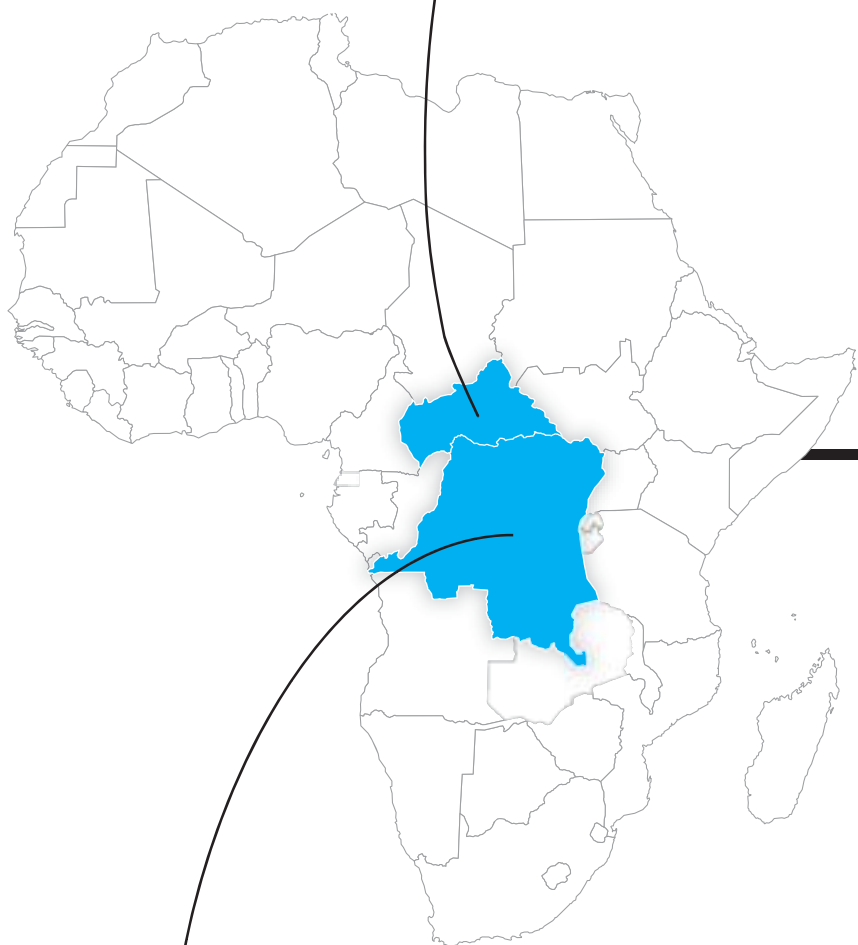
La guerra pels minerals maleïts

Es coneixen com a minerals de conflicte o de sang perquè la seva extracció i comercialització són el centre d'un cercle de violència mortífera que té lligats centenars de milers de persones a l'Àfrica o l'Amèrica Llatina. L'or, els diamants i els coneguts com a 3T (tungstè, estany i coltan), que entren a les cases com a productes de luxe o com a components dels productes tecnològics, tenen en alguns casos una fosca història al darrere: han sigut arrencats de la terra per finançar guerres i han portat la maledicció allà on s'amaguen.

REPÚBLICA CENTRAFRICANA

ABANS DE LA GUERRA, EL COMERÇ DE
DIAMANTS SUPOSAVA LA MEITAT
DE LES EXPORTACIONS DEL PAÍS

CONGO

EL CONFLICTE DEL CONGO ÉS EL MÉS
MORTÍFER DEL MÓN, AMB MÉS DE
CINC MILIONS DE MORTS. PERÒ ÉS
UNA GUERRA OBLIDADA

DIAMANTS, OR L'ORIGEN DE LA *Grups de rebels lluitant*

REPORTATGE

Gemma Parellada

L'IBRAHIM EM PARLA de neocolonialisme hores abans que els trets ens comencin a encerclar. Ben lluny de la República Centrafricana, en una joieria d'un carrer noble de Barcelona, el mirall dibuixa tant les arrugues que no ha aconseguit amagar el maquillatge com els diamants que espurnegen penjats de les orelles d'una clienta. Els diamants de la República Centrafricana són dels més selectes del món. Tot i que estan encara mig embargats, no han deixat de circular. Si parlessin, els minerals ens explicarien les seves trifulgues i els seus llargs viatges.

L'Ibrahim fa gairebé dos metres, i passeja la seva corpulència dins un peto blau marí. Els vidres escapçats col·locats sobre el mur de fang no el protegiran de les bales. Ni de les canonades. Potser sí que el protegiran els milicians que s'asseuen a la porta. La República Centrafricana té una esplèndida selva tropical, malària de la més cruel i, si la ressegueixes, et porta fins al desert. És al cor del continent africà i, des de fa dos anys, hi ha nascut i hi batega fort un nou i sagnant conflicte. Es tracta d'una guerra amb reminiscències de Ruanda, que em repeteix escenes del Congo i que ha tornat a accionar l'alerta roja dels diamants de sang. L'Ibrahim és un dels grans comerciants de diamants del país. Els líders rebels s'open a casa seva i, com molts altres milers de musulmans, han hagut de fugir de la capital.

El país de camins de sorra depèn dels diamants. Abans de l'inici de la guerra un quart de la població estava vinculada al sector i el 50% dels ingressos procedents de les exportacions tenien segell de diamant.

Una jornada laboral a la mina d'or de Ndas-sima, una de les més grans de la República Centreafricana.
Gemma Parellada

PER A QUÈ ES FAN SERVIR ELS 3T, ELS MINERALS DEL CONFLICTE?

I MINERALS A LA GUERRA s'entenen pel seu control

El maig del 2013 –dos mesos després de la caiguda del president Bozizé– Centreafrica és suspesa del Procés de Kimberly –el sistema que pretén certificar els diamants nets de conflicte– però, independentment de papers i certificats, el flux no s'atura. Passa de comerç a contraban. L'ONU calcula que durant els 18 primers mesos després de la prohibició, 140.000 quirats (1 quirat equival a 200 mil·ligrams) surten il·legalment del país. És a dir, 24 milions de dòlars. I aquests són els diners que, s'assumeix, alimenten milícies i matances. La guerra deixa el país dividit en dos: a l'oest, els Antibalaka (no musulmans); a l'est, els ex-Séléka (milicians majoritàriament musulmans).

MALGRAT L'EMBARGAMENT PARCIAL A LA REPÚBLICA CENTREAFRICANA, EL FLUX DE DIAMANTS ÉS VIU. S'HA PASSAT DEL COMERÇ AL CONTRABAN

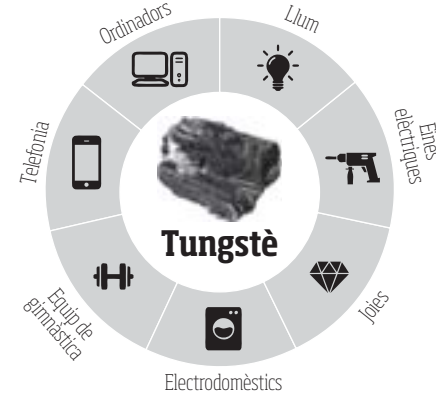
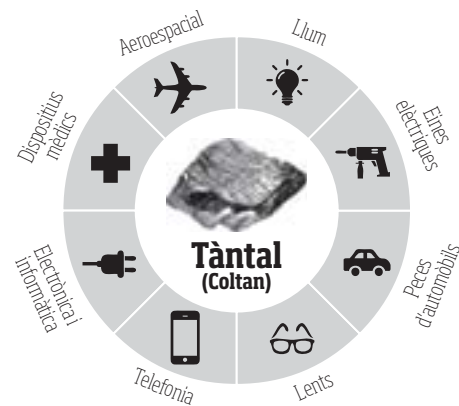
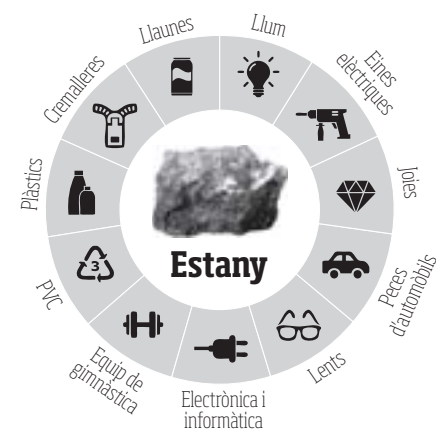
Quan Centreafrica comença a tremolar, el 2013, és perquè els rebels Séléka baixen del nord i tomben

el president. La premsa internacional ho descriu com una rebel·lió de la població musulmana. Però dins del país s'hi refereixen com la "revolta dels diamanters". "Ja no m'hi dedico", em diu l'Ibrahim quan encara no han esclatat els combats. "El perquè d'aquesta guerra són els recursos, com sempre al nostre continent. Què et penses que hi fan aquí els francesos?"

França ordena una intervenció militar a Centreafrica el desembre del 2013. Una pluja militar molt criticada per les comunitats musulmanes del país. "Qui es creu encara que han vingut a protegir-nos?", diu l'Ibra-

him. A la mesquita de Bambari els joves ja han preparat arcs i matxets i tampoc se'n fien de la força Sangaris –l'operació francesa–. "Han pres partit –diu el portaveu de les joventuts–; ens defensarem nosaltres mateixos". Unes hores després, quan esclaten els primers combats, els bàndols són dos: tropes franceses i joves musulmans. Els separa només un pont i aquests enfrontaments suposen l'inici de la guerra a Bambari. A la capital, Bangui, a l'únic reducte de musulmans que queda, l'animadversió no només es verbalitza; també es pinta amb grafitis: "Francesos, lladres de diamants".

ARA ELS DIAMANTS CENTREAFRICANS tornen a ser al mercat legal. Però no tots. El Procés de Kimberly ha aixecat parcialment l'embargament des del mes de juny només per als diamants que provenen de l'oest del país. A Centreafrica, però, no només hi ha diamants. L'amfiteatre d'or de Ndassima és la mina més gran del país. És a un parell d'hores de Bambari. El primer control dels rebels centreafricans que envolta el gran forat cavat artesanalment a cop de pic i pala és a l'antiga seu d'una empresa estrangera. "Apunteu el vostre nom". El milicià ens deixa un Bic i obeïm, en un tros de quadrícula. "I l'e-mail. Tens Facebook?" Ara només acataré parcialment l'autoritat local. Són els homes del temut general Ali Darras, el que controla els rebels i les mines de la regió. L'or no l'han prohibit. El soldat que ens assignen per a la visita té aspecte de nen i el timbre agut dels que no han canviat la veu. Deixa l'arma a la garita de l'entrada i s'endú només una corda i uns auriculars sense fil. ♦

Un grup de miners
durant un descans en
una de les explotacions
mineres de coltan,
a l'est del Congo.
Gemma Parellada

EL MINERAL DE LA LLAUNA DE TOMÀQUET

El Congo és la gran mina de coltan del món

REPORTATGE

Gemma Parellada

ABANS D'ARRIBAR A LA PLAYSTATION, al telèfon mòbil o a les càmeres fotogràfiques, el tàntal que els fa funcionar ha passat per una llauna de tomàquet fregit. O per alguna de les altres proves de qualitat locals, a l'est de la República Democràtica del Congo. El tàntal és el rei de l'era digital, un mineral rar de propietats úniques que fa operatius aquests aparells omnipresents.

Al poble de Bandulu –a l'est del Congo– hi ha un sol panell solar per carregar els telèfons; els pocs que hi ha no són intel·ligents. Cal una nit sencera per arribar al 25% i darrere la botigueta de llums intermitents el Kambale omple de pedres negres les llaunes rovellades decorades amb un tomàquet ben vermell: és coltan, que conté el valuós tàntal. Si tres pots fan un quilo, és que el coltan és de màxima qualitat. I la balança fa descansar l'agulla al número 1. El Kambale somriu satisfet. És negociant, el primer comerciant que compra la matèria, prop de la mina. És afable i està orgullós del seu negoci. “Nosaltres tenim tres controls de qualitat: la vista, el tacte i el tomàquet”, explica amb bon humor. “Un cop arribi a la ciutat ja el passaran per les màquines”. De Bandulu, el coltan agafa la bici i comença un llarg viatge. Primer, el Christian l'arros-

sega a través d'un corriol gairebé inexistent que travessa la selva. Tres dies, dues nits al ras i arribarà a Mangu-rudjepa. Allà ja hi poden accedir els cotxes. El coltan es va acostant al confort. A l'est del Congo hi ha les reserves més grans del món –estimades en el 75%– però l'explotació no és endreçada, ni uniforme, ni pacífica. Uns 5.000 forats a terra s'omplen cada dia, amb l'albada, de milers de miners que treuen coltan de manera artesanal, a vegades amb la mirada clavada dels Kalàixnikovs.

EL GRAN DIPÒSIT DE COLTAN del món és al centre de la guerra més mortífera del planeta. D'aquí el seu sobrenom, el coltan és un dels minerals de sang. També ho són l'estany, el tungstè i l'or, tots presents dins la tecnologia intel·ligent, tots amagats en els circuits dels telèfons mòbils, tots presents en aquest est del Congo foradat per mines i bales. La febre del coltan esclata a finals dels 90, coincidint amb el boom digital, amb l'entrada de les milícies dels països veïns al Congo i amb una escassetat de mineral que fa retardar l'esperada sortida de la PlayStation 2. Llavors, el coltan s'arriba a pagar a més de 100 dòlars el quilo. L'any 2010, el govern dels Estats Units fa el primer intent de regular el

mercat. Aprova una llei de reforma de Wall Street que inclou l'obligació a les empreses americanes de determinar d'on provenen els components susceptibles d'estar tacats de sang. És la llei Dodd-Frank.

“La llei Obama –com es coneix la Dodd-Frank– va suposar l'embargament a casa nostra”, explica el Kihoma entre les fulles verdes i enormes que amaguen un altre orifici miner. El Kihoma, boina i americana, és el cap de la petita mina. “La decisió es va prendre lluny d'aquí, a la capital, Kinshasa, i aquí no teníem milícies”. La llei Obama va suposar en un primer moment la prohibició a tot el país. ¿Com es podia demostrar que no eren minerals de sang si no hi havia un mecanisme de certificació? A part de les milícies, milers de famílies s'alimenten de les mines. I l'aturada sobtada va produir l'efecte contrari a l'esperat. Alguns treballadors es van enrolar a grups armats.

DES DE LLAVORS, JA FA CINCS ANYS, s'estan desplegant mecanismes, creant estructures i intentant segellar els minerals nets de guerra. Però el repte és titànic. L'escarpat accés a les mines i el conflicte fan de la tasca de certificació una odissea. En cinc anys, només 140 mines de les 5.000 han obtingut llum verda. I la nova estructura s'enfonsa en el complex i incontrolat caos d'armes, guerres de poder i permisos a cop de corrupció. A la Unió Europea hi ha 880.000 empreses que utilitzen estany, tàntal, tungstè i or en la producció de béns de consum. És a dir, possibles minerals de sang.

També el Parlament Europeu va aprovar fa pocs mesos la regulació d'aquest mercat. Europa exigirà un certificat obligatori dels minerals per evitar que s'incentivin els conflictes oberts amb la compra d'aquestes matèries. “Ara que es desperten, als europeus els demanem que aprovin la llei, però també que aquesta llei no sigui una farsa”, exigeix l'activista congolès Fidel Bafilema. “Els congoleos ballem al ritme del mercat internacional, som un actor principal, però les nostres veus no compten”, diu el Sadok, que es dedica al negoci entre mines i grups armats. El president dels negociants de Nord Kivu –la província més rica en coltan– es queixa, com miners i comerciants, que les decisions, les de comprar, les de regular, les de decidir sobre el futur del país de les mil primeres matèries, sempre vénen de massa lluny, sense mirar ni entendre les persones que treballen perquè el món 2.0 segueixi il·luminat. ♦

Aquest reportatge ha comptat amb el suport de DevReporter i de Justícia i Pau

“Saludem l’esperit de la llei Obama, volem lluitar contra la criminalització del sector miner, però quan la llei va arribar aquí no estava adaptada a la realitat”

ALEXIS MUHIMA,
de l’Observatori de Minerals
per la Pau. Goma, RDC

“Amb l’intent de certificació s’han doblat les estructures de corrupció. Són les mateixes autoritats antifrau les que col·laboren a fer passar el mineral a l’altra banda de la frontera de manera il·legal. No s’ha tingut en compte la realitat local”

TIBÈRE DUNIA,
de l’Observatori de Governança
i Pau. Bukavu, RDC

“Només dues empreses han obtingut els papers aquí a Masisi des de la llei Obama. I totes dues pertanyen a dos exsenyors de la guerra. Ara són polítics, porten corbata, però guarden tota la seva capacitat de destruir.”

ALEXIS MUHIMA,
de l’Observatori de Minerals
per la Pau.

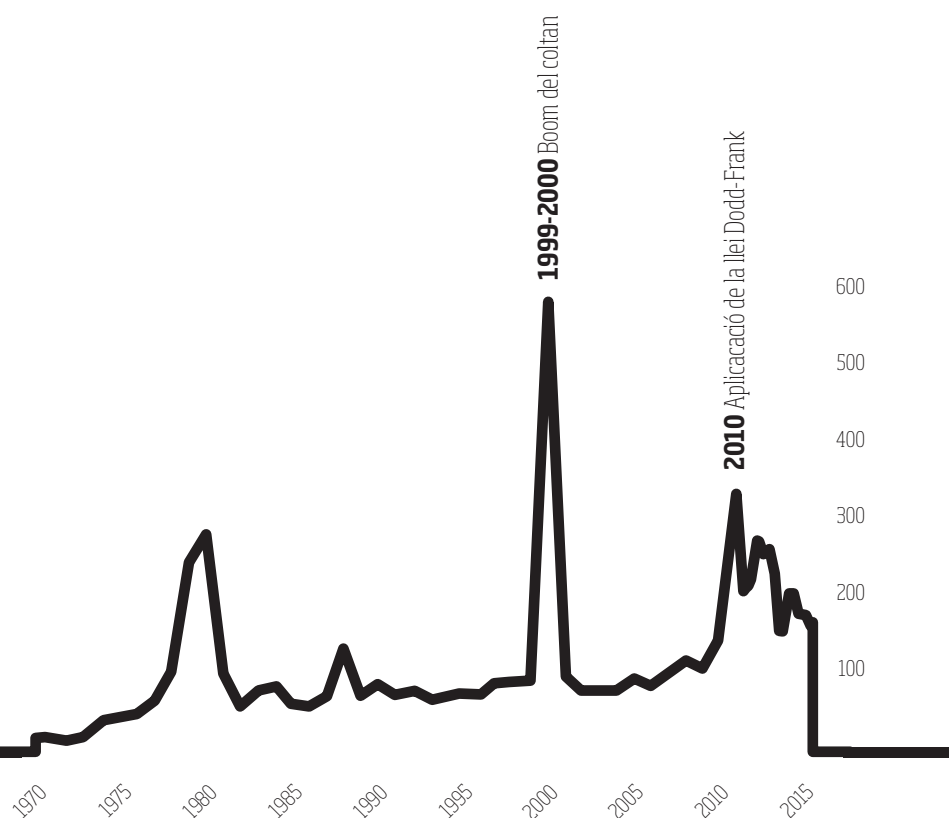

KAETU NJIAPA

TRANSPORTISTA
DE MINERALS

ARA LA KAETU hi porta el seu fill, a l’esquena. És al poble. Però quan canvia de càrrega, si s’hi penja pedres, ella mateixa assegura que pot arribar a dur fins a 40 quilos de minerals, bàsicament coltan i wolframita. La seva mina es diu America, a unes tres hores de marxa des del poble. “Hi ha molt de fang. Rellisca. Però nosaltres ja ens hi hem acostumat –explica mentre ensenya les seves sandàlies xineses-. S’ha de vigilar que no es trenquin!”

Evidentment, a Bandulu, a dos dies de selva caminant (sense càrrega) de la primera ciutat on arriben vehicles, cap dona porta botes, tot i que elles també baixen a la mina. Embolcallada dins la tela llampant i amb el seu nadó ben arrapat, la Kaetu explica que li paguen cinc dòlars per la feina que fa, però que això és només l’extra, per poder comprar sabó i altres petits luxes. La resta del dia va al camp a cultivar i a recollir llenya, i també ha de preparar el sopar per al marit. Mentre creua la tanca, sorgeixen d’entre la boira matineira una espècie de xerpes tropicals. Són els venedors de “diversitats”: sandàlies com les de la Kaetu, plàstics i sabó. Els luxes surten de la ciutat tal com hi entra el coltan: al llom d’una esquena humana.

EVOLUCIÓ DEL PREU DEL TÀNTAL AL MERCAT

Dòlars nord-americans
per quilo de mineral

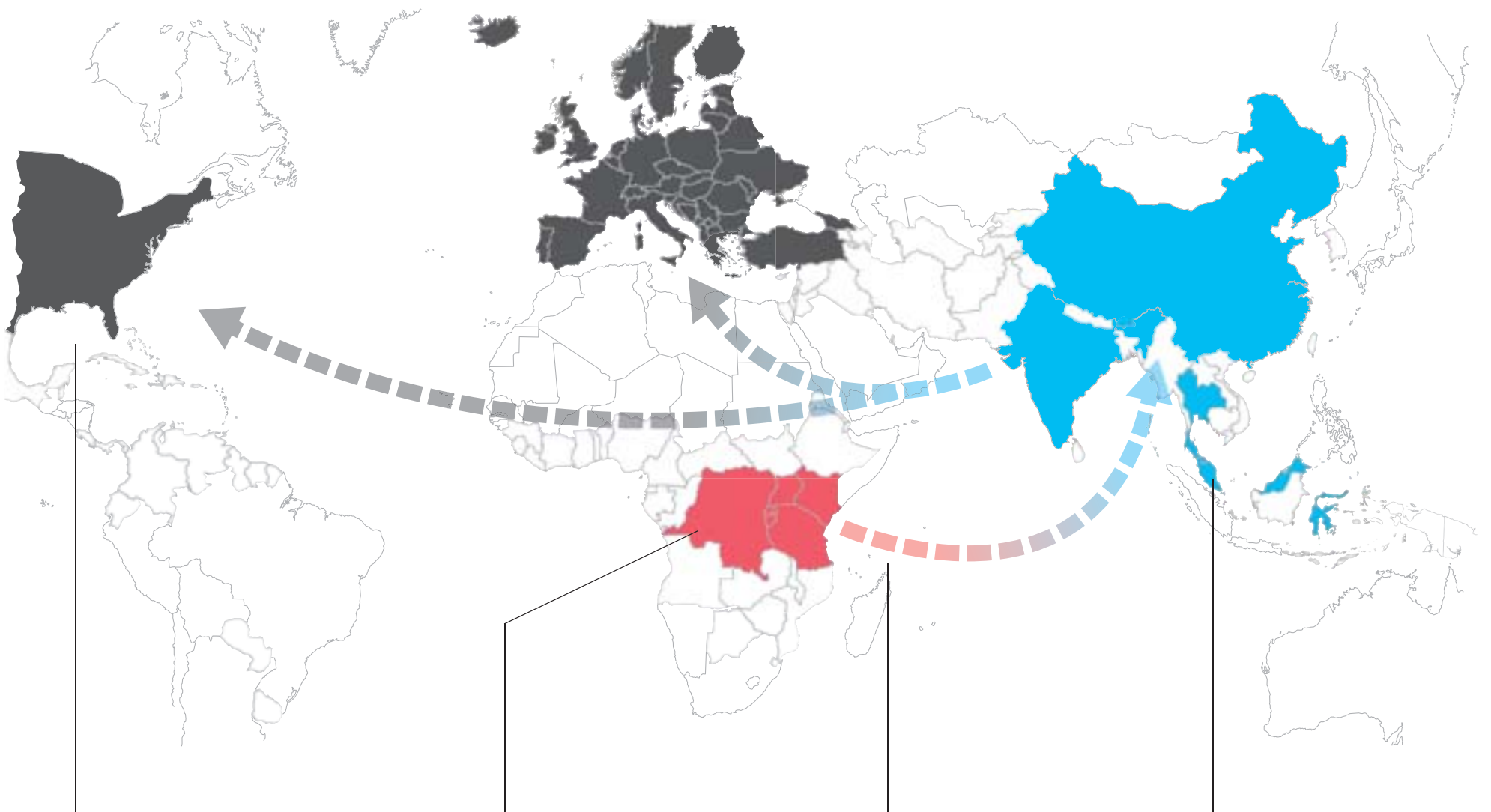
El boom del coltan va explotar de sobte entre l’any 1999 i el 2000, coincidint amb l’auge del sector de telefonia mòbil.

“Aquí vam tenir una gran època, fèiem molts diners amb el coltan. Ara el preu és molt baix. Estàvem acostumats a explotar or, cassiterita i altres minerals, però no el coltan. I, de sobte, tots aquells homes el buscaven amb delit. I el pagaven molt bé! A més de 100 dòlars el quilo”. Gairebé a les fosques, dins la caseta de fang que els fa d’oficina, el Jean Louis i l’Mbolani s’entretenen parlant, recordant l’esclat de la febre del coltan. Són de la cooperativa de miners de Bandulu i rememoren els vells temps. Vells temps, amb reserves. “Lavors aquí no hi havia govern, l’est de la República Democràtica del Congo estava controlat pels rebels ruandesos i ugandesos. Eren ells els que gestionaven el negoci i els que ens van ensenyar què era el coltan. Els capataços es quedaven a les grans ciutats, a Goma i Butembo, i des d’allà el feien sortir del país, travessar la frontera”. Eren temps de guerra. Encara ho són. Les etiquetes i els noms dels grups armats van canviant, però alguns noms d’individus no s’esfumen, canvien només de càrrec. I la ruta per on surt el coltan, amb etiqueta o sense, continua sent la mateixa: Ruanda.

Interiors

Si es miren els budells d’un *smartphone* queda al descobert que els minerals que generen conflicte s’usen perquè tinguin so, vibrin i acumulin electricitat. L’or serveix per cobrir els circuits.

4.- CONSUM

Punt final de la llarga ruta del coltan. Els consumidors d'Europa i els Estats Units, amb permís dels del Japó, són els que utilitzen més productes tecnològics –càmeres fotogràfiques, telefonia, informàtica o dispositius d'àudio– i els que corren més a l'hora de renovar els aparells. Encara hi ha poca consciència que dins d'aquests productes hi ha minerals que provoquen guerres.

1.- EXTRACCIÓ

A l'est de la República Democràtica del Congo s'estenen centenars de mines d'on s'extreu el coltan. Són explotacions vigilades per rebels o militars que actuen com màfies: cobren impostos pels minerals extrets, controlen les rutes de sortida per treure'ls del país i utilitzen la violència contra la població civil per intimidar-la i amenaçar-la, cosa que ha fet del Congo un dels països més violents del món.

2.- TRÀNSIT

Des de les mines congolesees el coltan es porta fins als ports de Tanzània i Kènia a través de Ruanda i Uganda. El mineral es passa de contraban per totes les fronteres. D'aquesta manera les màfies guanyen milions de dòlars per comprar armament i mantenir el conflicte.

3.- TRANSFORMACIÓ

Un cop als ports de la costa est de l'Àfrica, el coltan –i els altres minerals de sang– es trasllada fins a països del Sud-est Asiàtic, on es fon, es processa i es barreja amb altres minerals procedents d'altres regions per fabricar productes de tecnologia. La Xina, Indonèsia, Tailàndia, l'Índia i Malàisia són els principals processadors del coltan. El producte ja està llest per al mercat final.

'CHINA CONNEXION'

Els minerals es 'netegen' a l'Àsia en forma de tecnologia

AFIRMA TIFFANY MA, de Project 2049 Institute, una organització especialitzada en polítiques de seguretat, que l'única diferència entre els minerals anomenats de sang i les drogues –des de l'opi fins a la cocaïna– és que les drogues tenen una ruta amagada i il·lícita des de l'origen fins al moment que arriba a mans dels consumidors. En canvi, el coltan, els diamants o l'or que s'han pogut extreure il·legalment de la mina, a costa de molta sang i violació de drets humans, acaben el seu trajecte venuts per fabricar productes *inocus* que la majoria dels ciutadans consumeixen sense sospita.

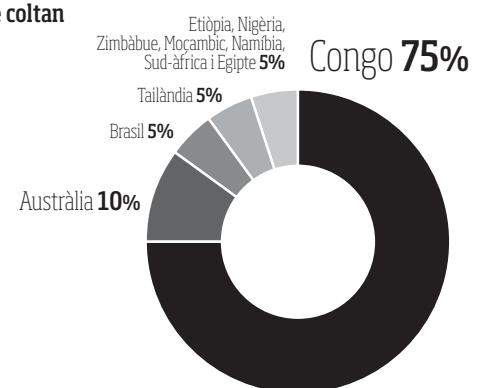
I és en aquesta penúltima etapa de la ruta, la que va dels ports de Kènia i Tanzània fins a les fàbriques i tallers del Sud-est Asiàtic, on sorgeix la connexió xinesa. Els minerals de sang entren a la roda del consum legal i de marca després de ser tractats i processats per convertir-se en un de la trentena components d'un telèfon mòbil que qualsevol persona porta a la butxaca.

Coincidint amb el boom dels aparells tecnològics –de jocs a música, de telefonia a ordinadors–, la Xina ha viscut el seu propi auge com a punt de manufactura de la tecnologia que es consumeix arreu. De fet, el 1999 el govern de Pequín va fundar NNIEC, una empresa dedicada a la importació de minerals, majoritàriament africans.

ENTRE EL GENER I EL DESEMBRE DEL 2013, sis de les vuit companyies que van comprar estany o tàntal de Goma i Kivu Nord (a l'est del Congo) eren de la Xina continental o d'empreses amb seu a Hong Kong, en el 90% del material extret. Una desena de països de la regió treballen en aquest sector de transformació, el pas previ per fer el salt a Europa i els Estats Units sota una marca blanca o un logo reconegut.

No tot el mineral que arriba fins a la Xina té una procedència il·legal o sospitosa, però la poca transparència del país a tots els nivells no ajuda a poder-los distin-

Distribució de les reserves totals de coltan al món

gir, adverteixen les organitzacions humanitàries, que han pressionat perquè els Estats Units (2010) i la Unió Europea (aquest estiu) facin legislacions que certifiquin que els components que s'utilitzen per a la fabricació de tecnologia no provenen de zones de conflicte. Aquest és el quid de la qüestió per intentar evitar que continuï el comerç amb minerals tacats de sang. Això al marge de denunciar la falta de condicions laborals de molts dels treballadors en aquesta part de la cadena. Però la pressió cada cop més forta d'una societat conscienciada i les legislacions que castiguen i persegueixen l'ús dels minerals de conflicte han fet que moltes multinacionals s'hagin posat les piles aquests últims anys. ♦

Un exèrcit de mòbils esperant el papa Francesc per immortalitzar la seva visita a Nova York.
Robert Deutsch / Reuters

7.576

milions de connexions de telefonia mòbil

Font: GSMA

A LA RECERCA D'UN MATERIAL PER SUBSTITUIR EL COLTAN

EVA VIDAL FERMÍN SÁNCHEZ

DEPARTAMENT D'ENGINYERIA ELECTRÒNICA DE LA UPC

El coltan és un mineral compost per columbita (òxid de niobi amb ferro i manganès) i tantalita (òxid de tàntal amb ferro i manganès). No es troba fàcilment a la natura, i s'estima que gran part de les reserves minerals de tot el planeta són a la República Democràtica del Congo. El coltan té un valor estratègic perquè és d'on s'extreu el tàntal, que s'usa sempre en aliatge amb altres minerals. El compost presenta una gran fiabilitat i estabilitat tèrmica. El tàntal s'utilitza principalment en quatre àrees: aplicacions d'alta temperatura -gràcies al fet que el seu punt de fusió és de 2.996 °C-, dispositius electrònics, implants quirúrgics i equips que requereixen estar en contacte amb elements químics corrosius. Com a exemple d'aplicacions d'alta temperatura destaquen els aliatges amb acer, que presenten, a més, una gran duresa i ductilitat, cosa que els fa apropiats per a la construcció d'avions i míssils.

S'estima que el 60% de tot el tàntal que es fa servir als Estats Units es dedica a la fabricació de condensadors. Aquests condensadors, que es fan servir en els circuits que contenen els aparells electrònics, són més petits (ocupen menys que un gra d'arròs) i fi-

ables (duren més) i suporten un rang de temperatures més extrem (entre -55 °C i 125 °C). Es fan servir, per exemple, per construir audíofons. El tàntal ha permès també reduir les dimensions de les bateries dels mòbils i càmeres fotogràfiques, per exemple, i augmentar-ne l'autonomia. El fet que el tàntal sigui poc reactiu amb altres materials el fa adequat per al seu ús en indústries químiques i nuclears. Aquesta falta de reacció es produeix també amb el cos humà, que no rebutja el tàntal, i per això es converteix en un material excel·lent per realitzar sutures, pròtesis i plaques cranials i per a altres usos quirúrgics.

La indústria fa temps que pensa en possibles substituïts del tàntal. El grafè (més resistent que l'acer) s'apunta com una possibilitat, però la tecnologia de fabricació del grafè no està prou madura. Així, s'ha assajat també amb altres materials, com polímers d'alumini, però el sector no està interessat a comercialitzar-lo perquè tot i que la tecnologia existeix i és competitiva, prefereixen rendibilitzar la inversió feta en la maquinària que treballa amb coltan. Un canvi tecnològic així requereix una inversió milionària, i aquesta inversió afecta negativament el compte de resultats de les empreses a curt termini, de manera que prefereixen continuar amb la tecnologia actual, basada en el coltan, en lloc d'invertir en nous materials.

JOSEP MARIA ROYO

INVESTIGADOR DE L'ESCOLA DE CULTURA DE PAU I MEMBRE DE LA PLATAFORMA XARXA CONGO

"CAL CONTROLAR TOTA LA CADENA I NO NOMÉS LA MINA"

MARTA RODRÍGUEZ

Primer va ser en l'alimentació, amb productes com el cacau i el cafè, i a poc a poc els consumidors estan introduint als seus requisits de compra en general el valor que la producció sigui justa i neta. Ara és el torn de la tecnologia, que necessita el coltan i altres minerals per continuar la tendència a l'alça.

¿El problema amb els mòbils és a les mines africanes? No només allà. A l'Àfrica, una part important dels minerals que s'exporten paguen prebendes i extorsions, però d'exploració infantil i laboral n'hi ha en tota la cadena de fabricació i subministrament. Dos terços dels mòbils es fabriquen a la Xina, a part de la desena de països del Sud-est Asiàtic implicats, amb centenars d'empreses treballant per al sector, que tenen condicions laborals pobres. Cal controlar tota la cadena de subministrament perquè estigui lliure de minerals de conflicte.

Què pot fer el consumidor?

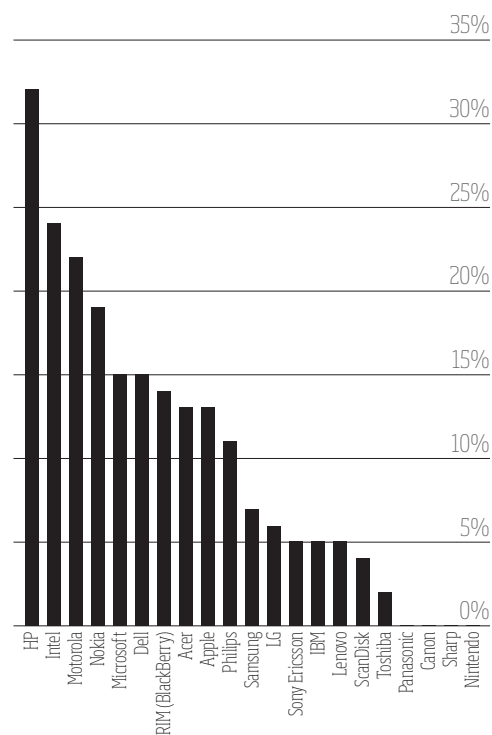
Des de fa 14 anys se saben els noms de les empreses que han fet mal però també hi ha moltes entitats que treballen per denunciar-ho i promoure la transparència.

¿Una tecnologia justa i neta serà més cara? Hem de pensar que en tota la cadena -des de la mina fins a les botigues- hi ha grans sous per a directius i grans desigualtats en la distribució de recursos i riqueses. Només l'1% de la riquesa del coltan es queda al Congo, entre el 85%-90% s'ho emporten les multinacionals, i la resta es reparteix en el subministrament.

Després dels Estats Units, ara la UE aprova una legislació per certificar els minerals. ¿Hi confia? Sí, la llei nord-americana ha funcionat i el 60% de les empreses dels quatre components han passat auditories per demostrar que els seus minerals són lliures de conflicte i totes els han passat. Amb la llei aprovada ara pel Parlament Europeu seran 400 empreses, dos terços del mercat, les que seran fiscalitzades perquè cap dels seus components tingui minerals que contribueixen a finançar conflictes.

Què és el Fairphone? És la primera companyia que afirma que els seus telèfons estan fabricats amb minerals certificats i no vinculats a cap conflicte armat. A més, ha creat un fons de retorn, una mena de Seguretat Social, per als seus treballadors xinesos.

Índex de progrés en percentatges cap a una obtenció responsable dels minerals.

UNA QÜESTIÓ DE TRANSPARÈNCIA

TERESA TURIERA
PERIODISTA
@tereturi

Més de dos trilions de dòlars són blanquejats cada any en inversions i operacions immobiliàries als països que formen part del G-20, les 19 economies més grans del món més la Unió Europea. Segons denuncia Transparency International en l'informe publicat aquesta setmana, ni els Estats Units ni la Xina ni els principals països europeus no han fet els deures a l'hora d'adoptar lleis que acabin amb el secret de propietat de les empreses. Això permet als corruptes ocultar la seva identitat i facilita el blanqueig de diners obtinguts il·lícitament fronteres enllà. Des dels escàndols de suborns descoberts a la Federació Internacional

de Futbol (FIFA) fins als casos de corrupció al Brasil a través del cobrament de comissions il·legals de la petrolera Petrobras, passant pels negocis opacs de l'expresident ucraïnès, Víktor Ianukóvitx, en tots els casos hi ha empreses interposades que amaguen la identitat dels seus propietaris reals. Això sí, aquestes empreses poden invertir a la majoria de països i comprar impunement propietats i béns de luxe.

El buit legal que hi ha a la majoria de països a l'hora d'exigir que es puguin conèixer els propietaris reals que hi ha darrere de cada operació es converteix en un incentiu per a la corrupció i el blanqueig de diners a escala global.

Conscients d'aquesta evidència, els líders del G-20 es van comprometre ara fa un any a canviar les seves legislacions, però segons Transparency International la majoria de governs ni tan sols no han canviat les lleis més bàsiques per exigir la transparència en la propietat de les empreses, de manera que en vuit països els bancs poden fer efectives les transferències de diners i compres d'actius sense estar obligats a identificar els propietaris reals. Seria tan senzill, diuen, com crear un registre obert a tothom on calgués identificar el nom dels propietaris últims de cada empresa i fer que la legislació sigui el màxim d'estricta a l'hora de detectar inversions corruptes que s'acaben convertint en una llosa per a tota la societat.

L'Europa 'à la carte' de David Cameron

Que el Regne Unit, que mai no ha volgut formar part de l'euro, no quedi en desavantatge amb els països que tenen la moneda única; que el Parlament britànic pugui tombar una decisió del Parlament Europeu; que això de la lliure circulació de persones a tota la UE a Londres ho volen interpretar segons les necessitats de força laboral de cada moment. David Cameron ha reclamat a Brussel·les canvis legals irreversibles i no paraules amables. Li hem d'agradar almenys que no es perdi en ambigüitats a l'hora de demanar formalment l'Europa *à la carte*. El combat està servit. Com a mínim servirà per parlar molt d'Europa, amb les seves llums i ombres.

@DAVID_CAMERON
#UKINEU

“David Cameron vol els beneficis de pertànyer a la UE sense les responsabilitats que se'n deriven. Ens demana menys Europa, una Europa sense futur”

@ELIODIRUPO
EX PRIMER MINISTRE DE BÈLGICA

“L'única presó veritable és la por, i l'única llibertat real és estar alliberat de la por”

AUNG SAN SUU KYI
LÍDER DE L'OPOSICIÓ BIRMANA

78
Milions
d'euros

La ridícula xifra que els països membres de la UE aportaran de moment a un fons fiduciari per ajudar l'Àfrica, només un 4,5% dels 1.800 milions compromesos en una primera etapa. Ridícul també l'acord per oferir als immigrants expulsions “voluntàries” en els casos en què no hagin aconseguit l'asil polític a Europa.

El tractat de Schengen, en joc

No fa gaires setmanes els líders europeus negaven per activa i per passiva que el tractat de Schengen, que permet la lliure circulació de persones, estigués en perill, ni tan sols qüestionat. Els fets demostren el contrari, i fins i tot el president del Consell, Donald Tusk, admet ara que Schengen està en joc. Mentre Suècia anuncia un restabliment temporal dels controls fronterers per poder fer una recepció de refugiats més ordenada, els filats d'espines –també suposadament temporals– comencen a envair les fronteres comunitàries esborrades aquests últims anys i que simbolitzaven un dels èxits de la UE.

#SCHENGEN

La Comissió Europea va tenir el detall de retardar la publicació de l'informe anual sobre els progressos fets per Turquia –per aspirar a ser membre de la UE– fins que es fessin les eleccions en aquest país. L'informe suspèn el govern d'Erdogan en matèria de respecte als drets humans i reformes democràtiques –com ara la falta de llibertat d'expressió– i li demana més diàleg a l'hora de resoldre el conflicte amb el poble kurd.

@JHAHNEU
COMISSARI EUROPEU PER LES NEGOCIACIONS D'AMPLIACIÓ